

BEGROTING 2013

Begroting 2013 OIJS

Woordvoering Hayo Canter Cremers, fractievoorzitter D66 OIJ

Begroten met oog op alle burgers

Een andere veranderagenda.

Meneer de Voorzitter,

U verwacht misschien dat we weer eens lekker gaan katten op al uw fouten, zoals dat van een oppositiepartij verwacht zou kunnen worden. En natuurlijk kan ik wel weer beginnen over een rijtje van zaken die ons dwars zitten:

Zoals:

- De NUON-gelden die als sneeuw voor de zon verdwijnen
- De begroting die zogenaamd sluitend is, maar pas nadat we een greep in de reserves doen
- De Burgerparticipatie die u alleen maar serieus neemt, als u de hondenbelasting weer wil invoeren
- Het gebrek aan transparant nieuw grondbeleid, de cijfers van de Horeca van de DRU,
- En zo zou ik natuurlijk nog wel een tijd door kunnen gaan.....

Maar dat doe ik deze keer dus niet. De avond duurt vast nog lang en iedereen moet straks nog een stuk of vier vast en zeker zeer doorwrochte verhalen anhoren. Dat zijn dan de verhalen van de vier fractievoorzitters, die samen een veranderagenda hebben opgesteld. U weet nog wel, die afspraak om samen de gaten in de begroting te gaan dichten. Daar wilden wij best aan mee doen, want ook wij kunnen niet om de bezuinigingen heen. Maar wij wilden alleen meewerken, wanneer ook de heilige huisjes uit het coalitieakkoord ter discussie zouden kunnen komen. En dat wilde de wethouder ons niet toezeggen. Daarom deden wij niet mee aan de zogenaamde veranderagenda.

Overigens: die veranderagenda bestaat na enkele maanden ongetwijfeld hard werken alleen zichtbaar uit een paar A4-tjes met onderwerpen, die in de toekomst uitgezocht gaan worden. Ik moet dus nog maar even afwachten, wat dat precies gaat worden. Ik ben overigens ook wel erg nieuwsgierig, of het CDA nu ook eigenlijk een coalitiepartij is geworden. Wat zijn nu nog de verschillen, vraag ik collega van de Wardt?

Zo, dat was dus de inleiding...Maar daar laten wij het niet bij. Wij hebben zelf dus maar een concrete veranderagenda gemaakt.

Daarin kom ik met alternatieve voorstellen voor de begroting, een zeven punten plan van D66. En dat is niet alleen tekst, maar onze voorstellen zijn ook financieel onderbouwd.

Voorzitter, D66 is het op een behoorlijk aantal punten niet met de begroting eens. Ik kom dus met een aantal alternatieve begrotingsvoorstellen inclusief beknopte toelichting.

Onze voorstellen bestaan uit een handvol pagina's. Die ga ik dus niet voorlezen. Ik noem hier alleen maar de hoofdlijn. U krijgt allen onze voorstellen straks uitgereikt. Als u precies wil weten, wat ik hierna bedoel, kunt u dat dus uitgebreid nalezen.

Punt 1 van onze 7 voorstellen: Minder verhoging OZB dan Collegevoorstel

Het college laat de OZB- belasting op woningen met € 618.000 stijgen. Daardoor zou de opbrengst met 15,6 % worden verhoogd. Maar de totale waarde van alle woningen is weer gedaald. Om toch die hogere opbrengst te halen, moeten de tarieven van de OZB worden verhoogd met 18,8%. D66 vindt dat in deze crisistijd onacceptabel, want de gemeentelijke problemen worden zo op de burgers afgewenteld. In plaats van een opbrengstverhoging van 15,6 % stellen wij voor om de opbrengsten in 2013 gewoon gelijk te laten aan 2012. Dus een opbrengstverhoging van NUL.

Daarnaast stijgt volgens B&W de OZB voor niet-woningen met 6% (+100.000). Hier kiezen wij voor een stijging van 3%. We willen onze ondernemers niet onnodig belasten. (Ik ben wel benieuwd of de VVD dat met ons eens is)....

Punt 2 van onze 7 voorstellen: de milieuheffingen in totaliteit niet laten stijgen

Het college stelt voor, om de rioolheffing niet te verhogen en de meevallers op de afvalstoffenheffing te gebruiken om de OZB EXTRA te verhogen. Je moet er maar opkomen. Een meevaller gebruiken om iets extra te verhogen. Nu is uit het meerjarenplan voor de rioleringen overduidelijk bekend, dat we in de komende jaren op dit terrein met zeer grote kostenstijgingen voor de kiezen krijgen.

Daarom is het volgens D66 onverantwoord om de meevaller in de afvalstoffenheffing te gebruiken om de OZB absurd veel te laten stijgen onder de dekmantel van het zogenaamd

"woonlastenbeginsel". Wij kiezen er daarom voor, om de meevaller op de afvalstoffenheffing volledig te compenseren door een verhoging van de rioolheffing. Daardoor kan het bufferfonds rioleringen al wat meer op peil worden gebracht. Dat betekent dat we ook in de toekomst de rioleringen goed onderhouden en eventueel nieuwe aanleggen.

Met deze structurele verhoging van ruim 4 ton kan een investering van bijna € 10 miljoen worden afgedekt. Dit lijkt veel, maar het door het College zelf vorig jaar voor ons berekende structurele tekort bedraagt € 1,6 miljoen per jaar..

Door de eerste twee voorstellen volgt automatisch punt 3 van onze 7 voorstellen: De woonlasten stijgen bij D66 in 2013 niet.

U kunt het nakijken in onze berekeningen: ook volgens het woonlastenprincipe is de lastenverzwaring voor de burger bij de deze D66 - voorstellen gewoon nul, dus minder dan het Collegevoorstel van 2%.

In onze uitgewerkte voorstellen kunt u dit allemaal nog eens precies nalezen.

En nu:

Punt 4 van onze 7 voorstellen: steun aan het Borchuus in Varsseveld

In de begroting had ik eigenlijk een voorstel verwacht voor het Borchuus in Varsseveld. In de krant lezen we dat het Borchuus kampt met een tekort als gevolg van tegenvallers bij de bouw. Daarvoor hebben ze al lange tijd geleden aangeklopt bij de gemeente. Tot nu toe droeg de gemeente 3 ton bij aan het Borchuus, terwijl de realisatie bijna drie miljoen heeft gekost. Mede gelet op de enorme bedragen die wel naar de DRU in Ulft kunnen gaan en de enorme betekenis van het Borchuus voor Varsseveld zou je verwachten dat de gemeente met zo'n warm hart voor cultuur met een voorstel voor het oplossen van dit probleem zou komen. De begroting lijkt me daarvoor de meest geëigende plaats. Daarom stelt onze fractie het volgende voor: We stellen voor het Borchuus een eenmalige renteloze lening te geven van €700.000,- terug te betalen in 50 jaar.

Punt 5 uit onze 7 voorstellen: de schuldhulpmaatjes

Het aantal werklozen in onze gemeente stijgt. Ook zal het aantal mensen in de bijstand toenemen. Ongetwijfeld zal dat resulteren in een toenemende vraag naar schuldhulpverlening. En sterke schulddienstverlening kan die pijn nog wat verzachten. We hebben daar als raad al vele uren over gesproken, en dat ga ik nu niet herhalen. D66 stelt voor om de Schuldhulpmaatjes een jaarlijkse subsidie van €16.000,00 te geven.

Punt 6 uit onze 7 voorstellen: D66 draait een aantal voorgenomen bezuinigingen terug.

Het college stelt voor om op cruciale welzijnsterreinen op termijn fors te gaan bezuinigen.

Het gaat dan om taakstellende bezuinigingen, terwijl nu volstrekt onduidelijk is, wat het effect hiervan zal zijn. D66 wil deze taakstellingen niet vooraf opleggen, maar eerst onderzoek doen naar de mogelijkheden en de gevolgen van eventueel te plegen ingrepen. Uiteraard in goed overleg met de betrokken organisaties. Dus niet met het mes op tafel gaan onderhandelen!! Wij verlagen daarom de taakstellingen van de volgende voorstellen:

- * welzijnswerk (we willen een verlaging oplopend tot 200.000 euro).
- * schoolzwemmen (we willen een verlaging met 40.000 euro)
- * peuterspeelzalen (we willen een verlaging oplopend tot 92.500 euro)

Vervolgens draait D66 ook een aantal eerdere bezuinigingen alsnog deels terug:

- * we gaan alsnog een jaarlijkse post van extra € 100.000 opnemen voor het wegwerken van achterstanden in het onderhoud van de wegen.
- * we willen 100.000 euro extra voor activiteiten bij jeugdzorg en onderwijs. Ieder kind moet zich met zijn talenten optimaal kunnen ontwikkelen. Daarvoor is het essentieel dat ieder kind goed in zijn vel op de juiste plek zit. D66 investeert daarom in overleg met het onderwijsveld in zaken zoals een goede schoolbegeleiding, extra taalondersteuning en sportstimulering.
- * we verlagen de bezuinigingsopdracht voor de zwembaden van € 600.000 tot

400.000 euro omdat we bewegen voor iedereen belangrijk vinden, en de zwembaden ook een belangrijke sociale functie hebben. Diverse deskundigen hebben aangegeven dat de huidige drie zwembaden met dit budget moeiteloos open moeten kunnen blijven, mits het ondernemerschap er wordt gestimuleerd. Deze verlaging met 200.000 euro laten we al in 2014 ingaan.

En natuurlijk volgt dan punt 7 ; extra noodzakelijke bezuinigingen volgens D66

*** punt 7.1 . Verlagen ambities op het gehele DRU-complex**

Natuurlijk moeten er na alle hiervoor besproken extra maatregelen ook forse, alternatieve bezuinigingen worden getroffen om het geheel meerjarig sluitend te houden.

D66 ziet realistische mogelijkheden om de ambities van het gehele DRU-complex fors terug

te dringen. Dat doen we niet, omdat we tegen de DRU zijn, maar wel omdat er exorbitant veel wordt uitgegeven, wat ten koste gaat van andere noodzakelijke uitgaven. Als wij keuzes moeten maken, zal het gehele DRU-project meer in overeenstemming moeten worden gebracht met de mogelijkheden van een niet zo'n heel grote gemeente, die we in feite zijn..

Wij hebben al veel vaker van alles gezegd over de veel te grote broek, die de gemeente aantrekt bij de realisatie van het DRU-complex. En nog eens: wij zouden ook willen, dat wij daar zoveel geld voor konden uitgeven. Uit uw begrotingsvoorstellen blijkt nu ook overduidelijk, dat u er niet meer aan ontkomt het welzijn in al zijn facetten, van Fidessa, peuterspeelzalen, bibliotheek enz fors aan te gaan pakken. Dat komt, omdat we te hoge ambities bij de DRU hebben. Wij willen daarom DRU-geld gaan gebruiken om bezuinigingen terug te draaien.

Onderdelen van deze bezuinigingen op het DRU-project zijn o.a.:

- * privatiseren van de horeca van de DRU, dus losmaken van de stichting
- * terugbrengen van de subsidie aan de cultuurfabriek tot ongeveer de helft
- * maximale reductie op alle andere onderdelen van het project (SSP-hal, Afbramerij, hotel enz)
- * geen nieuwe parkeerfaciliteiten aan de overkant van de IJssel
- * maximaal terugtrekken van gemeente uit project, ondernemen over laten aan echte ondernemers
- * rekening houden met frictiekosten van vorenstaande, inclusief afhandeling BTW-problematiek bij de privatisering.

We schatten in, dat we met het bovenstaande een bedrag van uiteindelijk €600.000 tot € 800.000 kunnen besparen. In de berekeningen stellen we het voordeel daarom op gemiddeld jaarlijks € 700.000

*** punt 7.2. De tweede bezuiniging: Verlagen personele en materiële bestuurskosten**

Van ambtenaren wordt voortaan maximale flexibiliteit verwacht, als deeltijd ZZP'er of door inzet bij andere organisaties.

Als fractie vinden we dat het gehele college hierbij het goede voorbeeld moet geven. Al eerder pleitten we voor een kleiner College van B&W. Dat zou nu kunnen worden gerealiseerd door de fulltime collegefuncties + directeur met 5 x 0,2 fte terug te brengen.

Het moet voor Collegeleden geen probleem zijn, om hun kwaliteiten voor 1 dag per week elders betaald in te zetten, mede tot voorbeeld voor de rest van de organisatie.

Ook moeten we als Raad op dezelfde manier meedoen: de raadsvergoedingen moeten uit hoofde van de voorbeeldfunctie met 50.000 euro per jaar worden verlaagd.

(Dat is 10% van de totale raadsvergoedingen)

Bovendien moet het uitvoerbaar zijn om - zeker nu het College in 2016 extra 660.000 euro op het personeel gaat bezuinigen - om alle vergaderingen voortaan weer in het gemeentehuis te gaan houden. Daarmee zal de stichting DRU Cultuurfabriek meer ruimte krijgen om al hun faciliteiten commercieel in de markt te zetten door meer flexibiliteit en tegen het hogere tarief voor incidentele verhuur. We schatten in, dat we met het weer vergaderen in het gemeentehuis een bedrag van uiteindelijk € 120.000 per jaar bezuinigen.

* punt 7. 3 van de bezuinigingen: Verder uitstellen van de geplande investeringen. Technisch heet dat: verlaging stelpost kapitaallasten

Al jaren is het gemeentelijke investeringvolume gebaseerd op een toelaatbaar bedrag aan kapitaallasten van 600.000 euro per jaar. Voor het eerst is dit bedrag voor 2013 verlaagd tot 300.000 euro. Wij stellen voor, ook voor de jaren na 2013 echt ook op dit gebied de tering naar de nering te zetten en het budget op 300.000 voor alle jaren te stellen (= investeringsvolume van ongeveer 5 mln elk jaar). Dat zal onvermijdelijk uitstel van voorgenomen projecten gaan betekenen. Maar het pluspunt is dan dat onze schuld (nu ongeveer 110 miljoen) daardoor niet ongeremd meer stijgt.

Meneer de Voorzitter, ik ben zo ongeveer aan het eind van mijn verhaal

D66 pretendeert met het onderhavige voorstel een redelijk alternatief te bieden voor de collegevoorstellen voor de meerjarenbegroting. Uit de berekeningen, die u terugvindt in de notitie, die straks rondgedeeld wordt valt op te maken, dat ook D66 een ruim sluitende meerjarenbegroting presenteert, waarmee we zeker "even scherp aan de wind zeilen" als het College.

Samengevat komt het voorstel van D66 dus neer op 7 alternatieven, waarvoor ik u amendementen op de begroting zal aanbieden. Ik ga die wat mij betreft niet allemaal voorlezen, maar vertel u dat ze gaan over de volgende voorstellen:

1. de burgers minder belasten door het OZB-opbrengst niet te laten stijgen
  2. de milieuheffingen in totaliteit gelijk laten blijven, dus de meevaller op de afvalstoffen gebruiken om toekomstige grote tekorten op de rioolheffing te compenseren
  3. de woonlasten in totaliteit niet met 2% laten stijgen, maar gelijk te houden
  4. een eenmalige rentevrije lening aan het Borchuus Varsseveld geven van € 700.000
  5. een structurele subsidie aan de Schuldhulpmaatjes te geven; € 16.000 per jaar
  6. de door het college voorgenomen bezuinigingen (deels) terug te draaien; wij willen de volgende verbeteringen in 2016 t.o.v. de Collegevoorstellen
    - jeugd- en onderwijsvoorzieningen (+ 100.000)
    - welzijnswerk (+ 200.000)
    - schoolzwemmen (+ 40.000)
    - peuterspeelzalen (+ 92.500)
    - onderhoud wegen (+100.000)
    - zwembaden (+ 200.000)
1. Deze extra maatregelen vergroten het tekort, dus financieel te dekken door de volgende alternatieve bezuinigingen:
    - verlagen jaarlijkse lasten gehele DRU-complex met in totaliteit 700.000 euro gemiddeld
    - we willen de formatie van het College van B&W+ directeur bestuursdienst verlagen, ook stellen we 10% verlaging van de raadsvergoedingen voor.
    - We gaan voortaan alle vergaderingen in 't gemeentehuis houden; niet meer in de DRU
    - en tot slot: we gaan nu ook het investeringsvolume voor de jaren na 2013 sterk verlagen; we gaan minder schulden maken dan het College van plan is!

Voorzitter tot zover mijn eerste termijn.